

Total Pages : 3

B.A./3rd Sem (H)/SNSK/22(CBCS)

2022

3rd Semester Examination
SANSKRIT (Honours)

Paper : C 5-T

[Classical Sanskrit Literature (Drama)]

[CBCS]

Full Marks : 60

Time : 3 Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु देवनागर्यां संस्कृतभाषया च पूर्णवाक्येन दश प्रश्नाः समाधेयाः ।
2×10=20

- (क) “आश्रममृगोऽयं न हन्तव्यः न हन्तव्यः” — कः कमुद्दिश्य
उक्तवान् ?
- (ख) किं नाम रूपकम् ? तच्च कतिविधम् ?
- (ग) स्वप्नवासवदत्तनाटके नायकः कः विद्यते ? एषः नायकः कीदृशो
वर्तते ?
- (घ) “भवतु, सुपरिपालनीयः खलु मन्त्यासः” — का उक्तवती ?
कस्मिन् प्रसङ्गे सा एवम् उक्तवती ?

P.T.O.

V-3/127-3300

- (ङ) "विविन्त्यन्ती यमनन्यमानसा
तपोधनं वेत्सि न मामुपस्थितम्।" — कः कथम् उक्तवान् ?
- (च) 'वेणीसंहारम्' — इति दृश्यकाव्यम् केन विरचितम् ? कति
अङ्काः सन्ति ?
- (छ) 'मूच्छकटिकम्' कीदृशं दृश्यकाव्यम् ? कति अङ्काः चात्र
सन्ति ?
- (ज) 'मुद्राराक्षसम्' — इति नाटकस्य मुख्यरसः कोऽस्ति ?
- (झ) घोषवती का ?
- (ञ) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य कश्मिन् अङ्के ब्रह्मचारी अवतीर्णः
कुतः स आयातः ?
- (ट) 'मूच्छकटिकम्' इत्यस्य व्युत्पत्तिः का ?
- (ठ) शकुन्तलायाः सखिद्वयस्य नाम किम् ?
- (ड) श्रीहर्षेण कति रूपकाणि रचितानि कानि च तानि ?
- (ढ) प्रतिमा-नाटकं केन विरचितम् ? तत्र प्रतिमा-शब्दस्य कोऽर्थः ?
- (ण) वसन्तसेना का ?
2. यथानिर्देशं चत्वारः समाधेयाः।
- (क) सुखमर्थो भवेद् दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः।
सुखमन्यद् भवेत् सर्वं दुःखं न्यासस्य रक्षणम्।
— व्याख्यायताम्।

5×4=20

- (ख) अर्थो हि कन्या परकीय एव
तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः।
जातो ममायं विशदः प्रकामं
प्रत्यार्पितन्यास इवान्तरात्मा।।
— व्याख्यायताम्।
- (ग) भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र — भावसम्प्रसारणं कार्यम्।
- (घ) नीयते बालिशस्यापि सत्क्षेत्रपतिता कृषिः।
न शालेः स्तम्बकरिता वचुर्गुणमपेक्षते।।
— भावसम्प्रसारणं कार्यम्
- (ङ) नाट्यकाररूपेण विशाखदत्तस्य वैशिष्ट्यं रचनाशैली वा
आलोच्यताम्।
- (च) भवभूतेः नाट्यसाहित्यानां परिचयः संक्षेपेण प्रदीयताम्।
3. अधोलिखितेषु क्योरिचद् द्वयोः उत्तरं प्रदेयम्। 10×2=20
- (क) 'स्वप्नवासवदत्तम्' — इति नाटकस्य अन्तिमाङ्के प्रातः मिलनदृश्यं
वर्णयताम्।
- (ख) 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' — इति नाटकस्य शकुन्तलायाः पतिगृहे
यात्रा इति दृश्यं वर्णयताम्।
- (ग) भाससमस्या का ? विषयेऽस्मिन् संक्षिप्ता टीका लिख्यताम्।
- (घ) कालिदासस्य नाट्यकृतीनां परिचयः प्रदीयताम् संक्षेपेण।
_____